

פיצויים לנפגעי מלחמה ופעולות איבה - מבצע "שומר החומות"

מרצה: רו"ח רונית בר

ארצי, חיבה, אלמקייס, כהן - פתרונות מיסוי בע"מ

אוגוסט 2020

www.ahec-tax.co.il

נושאים

■ הגדרות

■ מסלולי הפיצוי:

■ מסלול שכר עבודה

■ מסלול מחזורים

■ מסלול אדום

■ מסלול לחקלאים

■ אופן הגשת התביעות ותשלומי מקדמות

מושגי יסוד והגדרות בנושאי הזכאות לפיצוי

- ביום 15.6.2021 פורסמו ברשומות תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים)(נזק מלחמה ונזק עקיף)(הוראת שעה), התשפ"א-2021- (להלן- "הוראת השעה"). הוראת השעה מעניקה את הסמכות ומאפשרת תשלום פיצוי לניזוקים בגין נזקים כלכליים שנגרמו בעתיו של מבצע "שומר החומות".
- הוראת השעה, ברובה, מוגבלת לתושבי "האזור המיוחד", כפי שיוגדר בהמשך (ישובים שבטווח של עד 40 ק"מ מגבול רצועת עזה).
- עם זאת, במסלול שכר עבודה, גם למעסיקים שמקום עסקם מחוץ לטווח ה- 40 ק"מ, קיימת זכות לתבוע פיצוי בשל היעדרות עובדים, בתנאים שיוצגו.

מהו נזק עקיף ומה שוויו?

”נזק עקיף” מוגדר בסעיף 35 לחוק מס רכוש וקרן פיצויים: **”הפסד או מניעת ריווח כתוצאה מנזק מלחמה בתחום ישוב ספר, או מחמת אי אפשרות לנצל נכסים המצויים בתחום ישוב ספר, עקב פעולות מלחמה על ידי הצבאות הסדירים של האויב או עקב פעולות איבה אחרות נגד ישראל, או עקב פעולות מלחמה על ידי צבא הגנה לישראל;”**

נזק עקיף – בענייננו, הינו הנזק כלכלי שנגרם בשל ההפסד או מניעת הרווחים שנגרמו לאזרחים כתוצאה ממבצע **”שומר החומות”** בתקופת ההכרזה, מחמת אי אפשרות לנצל נכסים או הפסקת פעילות.

שווי הנזק והפיצוי שייגזר ממנו, יקבעו על פי אחד המסלולים שיפורטו, לבחירת הנישום.

נדרשת הוכחת קשר סיבתי בין הנזק למבצע ”שומר החומות”.

הגדרות

“תקופת הפיצוי” : 21.5.2021 - 10.5.2021

“האזור המיוחד” - האזור המזכה בפיצוי (בעקרון, עד 40 ק"מ מרצועת עזה, קיימת בהוראת השעה מפה ורשימת ישובים לפי טווחים).

“ניזוק” - מי שעסקו מצוי באזור המיוחד ולעניין פיצוי ע"פ מסלול השכר, לרבות מי שעסקו אינו באזור המיוחד, ובלבד שעובדו נעדר עקב התנאים בפסקאות 2 או 3 בהגדרת “יום היעדרות בשל המצב הביטחוני”.

“מוסד ציבורי זכאי” - מוסד כהגדרתו בסעיף 9(2)(ב) לפקודת מס הכנסה שלפחות שליש מהכנסתו בשנת המס 2019 אינה מתמיכות או תרומות, ועיקר הכנסתו שאינה מתמיכות או תרומות בשנת 2019, הינה ממכירת שירותים או מוצרים באופן שוטף במהלך רוב חודשי השנה (דוגמא: עמותה לילדים נכים המספקת גם שירותי אבחון בתשלום).

“סגירת מוסד חינוכי” - סגירה ע"פ הוראות פיקוד העורף בין התאריכים 10.5.2021 עד 21.5.2021.

מסלול שכר

ככלל, המסלול מיועד לכל מעסיק (בטווח ה- 40 ק"מ וגם מעסיק שעובדיו נדרשו להישאר ולשמור על ילדיהם באזור של עד 80 ק"מ מגבול רצועת עזה) בתנאי:

1. ששילם שכר לעובדיו,
2. שעובדיו נעדרו מהעבודה בתקופת ההכרזה, כולה או חלקה,
בתנאים שיפורטו

מסלול שכר

הסכום שישולם למעסיק עבור יום היעדרות של
עובדו - 430 ₪.

נוסחת הפיצוי (למעסיק) - בתנאי ששולם השכר
לעובד:

הפיצוי העקיף לניזוק = מס' ימי היעדרות של העובד X 430 ש"ח

מסלול שכר

”יום היעדרות בשל המצב הביטחוני” - יום היעדרות מעבודה בשל תנאים שהוגדרו עקב המצב הביטחוני, למעט בשל מחלה, שהייה בבידוד מקורונה, תאונה, חופשה ומילואים, שישי, שבת וחג (למעט מי שעובד כרגיל בימים אלו).

מסלול שכר

■ עובדים המתגוררים בטווח שעד 7 ק"מ מגבול רצועת עזה - כל היעדרות בתקופה האמורה תחשב היעדרות בשל המצב הביטחוני (למעט חופשה מחלה בידוד וכו כמפורט לעיל).

■ לגבי עובדים המתגוררים בטווח שמעל 7 ק"מ מגבול רצועת עזה - נדרש בנוסף קיום אחד מהתנאים:

1. ההיעדרות הינה לפי הוראות פיקוד העורף לסגירת מוסד החינוך בו מועסק העובד או בשל איסור התקהלות (לדוגמה, סייעת בגן שנסגר או עובד באולם אירועים שנסגר).

2. העובד הינו אדם עם מוגבלות או שהינו הורה לאדם כאמור, כקבוע בהוראת השעה. המוגבלות ידועה למעסיק והמוגבלות מונעת מהעובד לפעול לפי הנחיות פיקוד העורף.

3. ההיעדרות היא לצורך השגחה על ילד שמוסד חינוכו, המצוי באזור שפיקוד העורף הטיל לגביו מגבלות, נסגר (ילד- עד גיל 14), אך בתנאי שאין במקום העבודה מסגרת להשגחה על הילד, שהוא הורה יחיד או שכן זוגו עובד ולא נעדר מן העבודה. אם בן הזוג אינו עובד- נבצר ממנו להשגיח על הילד.

דוגמא: מעסיק בחיפה, עובד גר בנתניה ובית ספרו של הילד בנתניה נסגר בהוראת פיקוד העורף

מסלול שכר

הערות:

- **חישוב ימי ההיעדרות:** היעדרות עובד בחלק מיום (מעל שעה), תחושב לפי חלק יחסי מיום עבודה במשרה מלאה. כנ"ל עובד במשרה חלקית.
- **קיבוץ:** יפוצה בגין היעדרות עובדיו השכירים וכן היעדרות עובדים חברי קיבוץ (למעט חברי קיבוץ, הנותנים שירותים לחברי הקיבוץ עצמם).
- **מוסד ציבורי זכאי:** פיצוי יחושב לפי הנוסחה, כשהוא מוכפל בשיעור המחושב לפי סכום ההכנסות שאינן מתמיכות ותרומות, מחולק בסך ההכנסות, כולל תמיכות ותרומות ע"פ דוח 2019.
- **עצמאי העובד במוסד חינוכי שנסגר (גנים ומעונות פרטיים) - העצמאי בעל הגן שנסגר בהוראות פיקוד העורף, ייחשב ל"עובד" לעניין חישוב הפיצוי, אם יוכיח כי מחזורו נפגע, עקב החזר כספים להורים בגין ימי הסגירה.**
- **יש להדגיש כי מסלול שכר אינו מוגבל בתקרה**

מסלול מחזורים

חישוב הנזק העקיף על פי מסלול מחזורים יבוצע ע"י השוואת מחזורי הפעילות בין תקופות מקבילות, בניכוי הוצאות שנחסכו במקביל לירידה במחזורים, בתקופה בה העסק לא פעל או פעל באופן חלקי:
תנאי בסיס:

- מיועד לעוסקים שעסקם מצוי בטווח של עד 40 ק"מ מגבול רצועת עזה ובהתאם למפה.
- הניזוק שילם את השכר לעובדים, שנעדרו מעבודתם בשל המצב הביטחוני.
- נדרש קיום קשר סיבתי בין הירידה במחזורים למבצע "שומר החומות".
- סכום הפיצוי לא יעלה על 1.5 מיליון ₪.

מסלול מחזורים

נוסחת חישוב הפיצוי במסלול מחזורים:

$$\left[\begin{array}{l} \text{מחזור} \\ \text{עסקאות} \\ \text{בתקופת} \\ \text{הבסיס} \end{array} - \begin{array}{l} \text{מחזור} \\ \text{עסקאות} \\ \text{בתקופת} \\ \text{הפיצוי} \end{array} \right] \times \begin{array}{l} \text{משלים} \\ \text{ההוצאה} \\ \text{הנחסכת} \end{array} = \begin{array}{l} \text{סכום} \\ \text{הפיצוי} \end{array}$$

משלים ההוצאה הנחסכת:

$$\begin{array}{l} \text{משלים} \\ \text{ההוצאה} \\ \text{הנחסכת} \end{array} = 1 - \left[\begin{array}{l} 0.85 \times \frac{\text{תשומות שוטפות 2019}}{\text{מחזור עסקאות 2019}} + \frac{\text{הוצאות שכר נחסכות}}{\text{מחזור עסקאות 2019}} \end{array} \right]$$

הוצאות שכר נחסכות:

$$\begin{array}{l} \text{הוצאות} \\ \text{שכר} \\ \text{נחסכות} \end{array} = \begin{array}{l} \text{סכום השכר הקובע} \\ \text{לתקופת הזכאות עבור} \\ \text{עובדים שפוטר/ו הוצאו} \\ \text{לחל"ת וכו*} \end{array} \times 1.25 \times 6 \text{ או } 12$$

מסלול מחזוריים

מחזור העסקאות: מחזור עסקאות לפי חוק מע"מ,

בנטרול:

■ עסקאות הוניות

■ עסקאות לפי סעיף 20-21 חוק מע"מ (חשבונית עצמית)

■ עסקאות של מכר טובין/ מתן שירות מבעל מניות/ שותף לחברה/ שותפות

באיחוד עוסקים - כל ניזוק באיחוד מגיש בנפרד. המחזור - מחזור העוסק באיחוד בניכוי עסקאות פנימיות בין חברי האיחוד הרשאים להגיש

בעל סניפים - רק עבור סניפים הנמצאים באזור המיוחד

מסלול מחזורי

מחזור עסקאות בתקופת הבסיס: ככלל, מחזור מאי 2019 או מאי - יוני 2019, לפי שיטת הדיווח (חודשי/ דו חודשי).

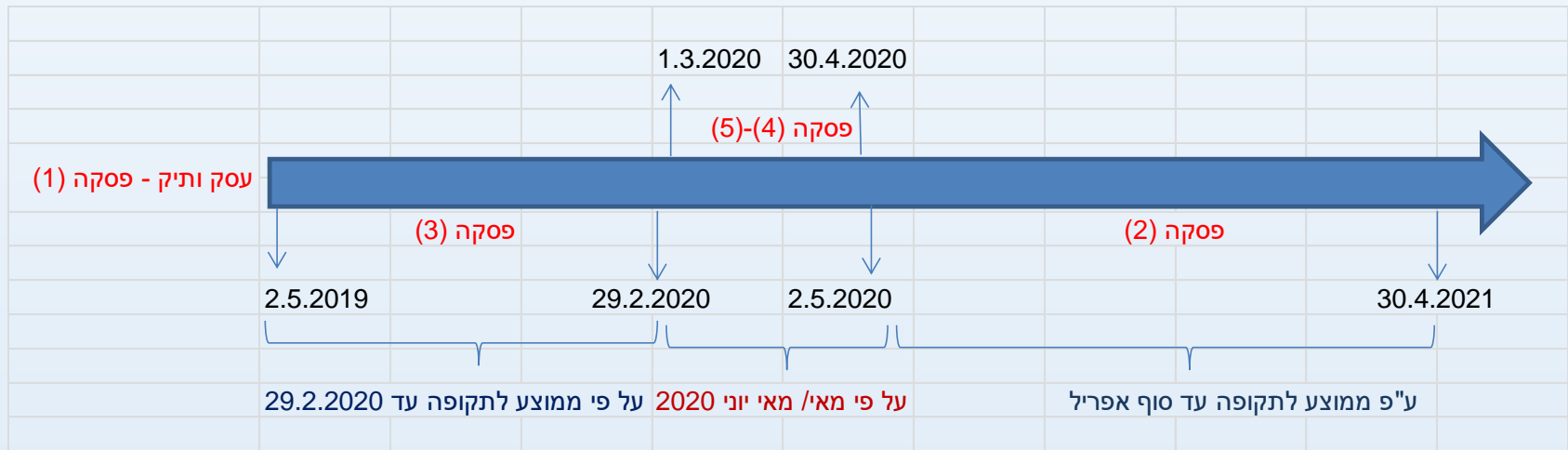
- עוסק פטור - הכנסה ע"פ דוח שהוגש 2019, בניכוי מכירות הוניות מחולק ב- 12.
- מוסד ציבורי זכאי - הכנסה ע"פ דוח שהוגש ביחס להכנסה מפעילות מניבה, בניכוי מכירות הוניות, מחולקת ב- 12
- עסק שנפתח מיום 2.5.2019 ואילך - חישוב ממוצעים לפי העניין - חלוקת התקופה ל- 3 תקופות משנה (ראו הו"ב 2/2021)

מחזור עסקאות בתקופת הזכאות: מחזור מאי או מאי יוני 2021, לפי שיטת הדיווח (חודשי/ דו חודשי)

- מוסד ציבורי זכאי - הכנסה בחודש מאי 2021, מפעילות מניבה שהתמורה התקבלה בפועל, באישור רו"ח או יועץ מס.
- עוסק פטור - הכנסה בחודש מאי 2021, בניכוי הכנסות הוניות, באישור רו"ח או יועץ מס.

מסלול מחזורים

חישוב מחזור בסיס ב"עסק חדש" (שנפתח בתקופה 2.5.2019 עד 30.4.2021) - מותנה במועד פתיחת העסק

מסלול מחזוריים

נוסחת חישוב "משלים ההוצאה הנחסכת":

$$\text{משלים ההוצאה הנחסכת} = 1 - \left[0.85 \times \frac{\text{תשומות שוטפות 2019}}{\text{מחזור עסקאות 2019}} + \frac{\text{הוצאות שכר נחסכות}}{\text{מחזור עסקאות 2019}} \right]$$

- משלים ההוצאה הנחסכת, אמור לשקף את שיעור הרווח המחושב בעסק, לאחר קיזוז סכום ההוצאות המשתנות, אשר נחסכות במקביל לירידה במחזורי הפעילות.
- הנוסחה מגלמת את ההנחה כי מרכיב הוצאות קבועות הינו בשיעור 15% מהתשומות.
- אם תוצאת החישוב סכום שלילי- יחשב 0.
- למנהל סמכות לקבוע שיעור אחר.
- מוסד ציבורי זכאי- יחשב את משלים ההוצאה הנחסכת על פי הוצאות 2019 הקשורות למחזור מכירות שירותים או מוצרים המסופקים באופן שוטף, ללא הכפלה במקדם 0.85.
- עוסק פטור יחשב ע"פ סך התשומות וההכנסות (ללא ציוד) שהיה מדווח בשנת 2019, אילולא היה עוסק פטור.
- איחוד עוסקים- כל ניזוק יחשב ע"פ חלקו בתשומות ובעסקאות, אילולא היה איחוד.
- עסק שנפתח במהלך 2019 ואילך- ע"פ חישוב משוקלל לתקופה בגינה חושב מחזור הבסיס- ראו הו"ב 2/2021.

מסלול מחזוריים

תשומות שוטפות:

- סך התשומות, לרבות תשומות מע"מ 0
- + הוצאות שדווחו בדוח לפי סעיף 131 ואינן תשומות
- תשומות של חברה / שותפות בשל רכישת טובין או קבלת שירות מבעל המניות / שותף.
- תשומות ציוד

חישוב "הוצאות שכר נחסכות":

$$\begin{array}{l} \text{הוצאות} \\ \text{שכר} \\ \text{נחסכות} \end{array} = \begin{array}{l} \text{סכום השכר הקובע} \\ \text{לתקופת הזכאות עבור} \\ \text{עובדים שפוטר / הוצאו} \\ \text{לחל"ת וכו*} \end{array} \times 12 \times 6 \times 1.25$$

*הפרש החיובי שבין היקף השכר בתקופת הבסיס (המשוקללת בהתאמה לחישוב התקופה לעניין מחזור הבסיס), בהפחתת השכר על פי דיווחי השכר בתקופת הזכאות.

מוחרגים ממסלול שכר וממסלול מחזוריים

התקנות, ככלל לא יחולו על ניזוקים שלהלן:

■ המדינה

■ גופים מתוקצבים או תאגידי בריאות

■ חברות ממשלתיות

■ מוסדות ציבור, למעט מוסד ציבורי זכאי

■ קופות חולים

■ ניזוק שדיווח על סגירת עסקו לפני המבצע, וכן ניזוק שעסקו לא היה פעיל, לרבות מי שלא הגיש 2 דוחות מע"מ מתוך שלושה, אלא אם שכנע שעסקו פעיל.

■ ניזוק שעסקו מצוי עד 40 ק"מ והגיש בקשה והוא זכאי למענק השתתפות בהוצאות הקבועות עבור מאי יוני 2021.

■ ניזוק, שהוא או בעל שליטה בו, הגיש בקשה ונמצא זכאי למענק סוציאלי

למענק במסלול שכר לא יהיה זכאי

מי שלא הגיש דוח ניכויים (ט' 102) בשל מאי יוני 2021.

למענק במסלול מחזוריים לא יהיה זכאי

■ מוסד כספי, קופ"ג, קרן נאמנות וחבר בורסה

■ קבלן כ"א

■ יהלומן

■ ניזוק שעיסוקו בחקלאות

■ קבלן, סוחר במקרקעין או מי שבשנים 2020 או 2021 חל 8א בחישוב הכנסתו

■ ניזוק שלא שילם שכר לעובדו שנעדר בשל המצב הבטחוני

מסלול לחקלאים

המסלול חל על ניזוק חקלאי, שיש לו גידולים בשטחים חקלאיים המצויים בטווח של עד 40 ק"מ מרצועת עזה, ובהתאם לרשימת היישובים המופיעה בנספח.

המסלול נועד לתת מענה לחקלאים ולפצות את החקלאי בגין אובדן תפוקת העובדים שהיו אמורים לעבוד בשטחים החקלאיים ועבודתם נמנעה עקב מבצע "שומר החומות":

חישוב הנזק והפיצוי נקבעו לפי מיקום השטחים החקלאיים, בהכפלת מספר העובדים של החקלאי המועסקים בשטחים בסכום הפיצוי לעובד:

עד 7 ק"מ מגבול עזה – 4,031 ₪ לעובד (יכול לבחור גם מסלול אדום)

מעל 7 ק"מ ועד 20 ק"מ – 3,225 ₪ לעובד

מעל 20 ק"מ ועד 40 ק"מ – 1,935 ₪ לעובד

מסלול אדום

מסלול "אדום" - תביעה לפי התקנות העיקריות

מסלול זה הוא המסלול הקיים בתקנות העיקריות ומשמעותו הוכחת נזק פרטנית (שאינה מוגבלת לנוסחאות הפיצוי),

מסלול זה חל רק על ישובים המוגדרים "יישובי ספר" בתקנות העיקריות, ערב תחילת הוראת השעה, לרבות ניזוקים הנמצאים בטווח עד 7 ק"מ מגבול רצועת עזה ואזור התעשיה הדרומי של אשקלון.

המגיש תביעה לפי מסלול זה, אינו רשאי להגיש תביעה לפי המסלולים האחרים.

במסלול זה ניתן לתבוע פיצוי גם בגין נזקים שנגרמו בעקבות הלחימה, הכוללים כאלה, שאינם מקבלים מענה באחד המסלולים האמורים, לדוגמא:

- ביטול עסקאות ספציפיות, שיתבטא בהקטנת הכנסות בעתיד.
- הוצאות חריגות גדולות למשל, הצורך להעביר סחורות דרך נמל חיפה במקום נמל אשדוד.
- הסעות מיוחדות לעובדים או שכירת עובדים מיוחדים.
- העברת פעילות לאזור אחר.

יש להדגיש כי מסלול זה מצריך הגשת אסמכתאות והוכחת כל נזק, ולכן יש חשיבות רבה לדרך בניית התביעה והגשתה.

במסלול זה אין תקרה לפיצוי כלומר כל נזק שיוכח בכל שיעור - ישולם!

אופן הגשת התביעות ותשלום מקדמות

אופן הגשת התביעות:

- התביעה תוגש בטופס מקוון באתר רשות המיסים. ניתן לצרף קבצים וצורפות לשם הוכחת עמידה בתנאי הזכאות.
- רשות המיסים רשאית לבקש מסמכים נוספים, ככל שידרשו לבחינת הזכאות
- פתיחת המערכת המקוונת היתה ב- 20.7.2021. הגשת התביעה תוך 90 יום (עד ליום 19.10.2021). יתכן ויינתנו ארכות להגשה.

תשלום מקדמות:

- עבור תביעה שהוגשה במלואה, נמצאה תקינה ולא נדרשו מסמכים נוספים והמנהל לא נתן החלטתו תוך 45 ממועד הגשתה, תשולם מקדמה בשיעור 50% מהסכום המגיע, לפי החלטת המנהל.
- הפיצוי מהווה הכנסה חייבת במס
- ינוכה מס במקור בשיעור 20%, אלא אם הוצג אישור על פטור או שיעור מופחת.
- הפיצוי אינו חייב במע"מ (תקנה 3(א)(1)(ח) לתקנות מע"מ)
- על החלטת המנהל ניתן להגיש ערר לוועדת ערר תוך 30 יום מיום שנמסרה לו ההחלטה.

תודה על ההקשבה!

ארצי, חיבה, אלמקייס, כהן - פתרונות מיסוי בע"מ

רמת גן : טלפון 03-6134111, פקס 03-6133113

חיפה : 04-9118181, פקס : 04-9118188

www.ahec-tax.co.il